

[Paabel.]

ejendommen senere sælges med fortjeneste.

Også for personer med jævne indkomster, som selv ordner deres boligproblem ved at bygge eget hus eller købe et nybygget hus, vil forslaget betyde en hjælp ved i de første år med store priori tetsafdragat skære toppen af den skattepligtige indkomst. Lovforslaget vil herigennem fremme langtidsopsparingen i boligbyggeriet.

Formanden: Uden for dagsordenen giver jeg ordet til den højtærede socialminister, for at han kan fremsætte de for hans vedkommende anmeldte lovforslag.

Socialministeren (Bomholt): Jeg tillader mig herved for det høje ting at fremsætte forslag til lov om forsorgen for åndssvage.

Lovforslaget er et led i den række reformlove, som i de senere år er gennemført inden for særforborgens område. Jeg henviser til, at en ny lovgivning om døve og svært tunghøre blev gennemført i 1950, at nye regler om forsorgen for talemiddende blev lovfæstet i 1954, og at en ny lov om foranstaltninger vedrørende blinde og stærkt svagsynede blev gennemført i 1956. Alle disse love fremkom som resultater af et forudgående kommissionsarbejde, og det var derfor naturligt, at min forgænger som socialminister i 1954 nedsatte et udvalg til behandling af åndssvageforsorgens problemer. Dette udvalg — åndssvageudvalget — har afgivet betænkning i september 1958, og udvalgets betænkning, som er omdelt her i tinget, danner grundlag for det lovforslag, som her fremsættes.

Inden jeg går over til en kort omtale af lovforslagets bestemmelser, vil jeg minde om, at spørgsmålet om forsorgen for de åndssvage i de senere år har været genstand for en livlig offentlig debat, der også har givet genklang i det høje ting. Der er ingen tvivl om, at denne interesse for åndssvageforsorgen udspringer af et ønske om at skabe en bedre forsorg for denne gruppe handicappede medborgere, og det er min bestemte opfattelse, at åndssvageudvalgets betænkning rummer tanker og forslag, der vil kunne danne grundlag for en sådan forbedret forsorg. Det er i det hele taget en betænkning, der både i stoffordeling og ind-

hold og ikke mindst i formens præcision er et betydeligt arbejde.

Det er almindeligt kendt, at åndssvageforsorgen, ikke mindst i årene efter anden verdenskrig, har måttet kæmpe med en pladsmangel, som har været en hæmsko i arbejdet i almindelighed. Selv om der er etableret mange institutionspladser i årene efter krigen, er der stadig flere hundrede patienter på ventelisterne, og i en del tilfælde må det siges at være aldeles uforvarsvarligt, at disse ventelistepatienter ikke straks kan indlægges. Forsorgen har selv sagt bestræbt sig på i sådanne tilfælde at skaffe plads til så mange som muligt, men dette har igen medført en sådan overbelægning på de eksisterende institutioner, at også dette med rette gøres til genstand for kritik. Jeg henviser til, at der er en overbelægning på 1 500, som må udjævnes, før man har rimelige forhold for de indlagte og for personalet.

Ventelisterne og overbelægningen er forsorgens skyggeside, og det er et alvorligt problem også i økonomisk henseende. Udvalget har således udarbejdet et byggeprogram til udvidelse og modernisering af bestående institutioner og nødvendigt nybyggeri, et program, hvis udgifter anslås til ca. 130 mill. kr., for så vidt angår de egentlige åndssvageinstitutioner, plejehjem o. lign.

I den almindelige debat om åndssvageforsorgen har man i de senere år klart kunnet spore en større forståelse for de åndssvage og en dermed følgende større åbenhed i drøftelsen af deres problemer.

Dette er en glædelig udvikling.

Hvis dansk åndssvageforsorg nemlig skal udvikle sig fra det anstaltprægede — jeg benytter her bevidst ordet anstalt, selv om jeg er enig med udvalget, når det foreslår, at denne betegnelse bør udryddes på dette område — til en friere form for forsorg, er den første betingelse, at de åndssvages forældre og pårørende vil arbejde med på en sådan åben linje. Dette kræver, at forældrene erkender deres børns åndssvaghed og søger den hjælp og støtte, forsorgen tilbyder. Det kan være svært for den enkelte at nå igennem til en sådan erkendelse, ikke mindst hvis han føler, at han står alene med sit problem. Men her tror jeg, at den i 1951